

**AFSCHEID EN HEENGAAN
VAN JEZUS VAN NAZARET**

*We kunnen veel verliezen
zonder echt ongelukkig te zijn.*

*Verliezen we de moed,
dan is alles verloren*

*dan zijn we als een vogel
die zijn vleugels verliest*

*dan zijn er geen open luchten
is er geen zon, geen toekomst meer.*

(naar Phil Bosmans 1922-2012)

VOORAF

Orgel

AANHEF

Koor

The Lord my shepherd *David Grant*

VANDAAG

Mensen gaan vaak ondoordacht
aan zichzelf voorbij, verliezen
zich in wat moet-en-zal,
sussen hun hartzeer en
overstemmen hun zielsverlangen . . .

Mensen komen mensen tegen
maar ontmoeten elkaar amper;
horen wel maar luisteren niet,
praten wel maar zeggen niets;
ontlopen wat in anderen omgaat . . .

Wat mensen doen en denken,
hun oogopslag, kramp en lach,
wat ze meemaken, mogen beleven
passeert gewoonlijk ongeziens,
wordt bedolven onder ieders alledag . . .

Totdat het leven zich meldt met
honingzoet of azijnzuur en mensen
snakken naar een medemens,
vragen om een helpende hand,
hopen op begrip en medeleven . . .

totdat een mens aan 't einde toe is
en ieder gebaar een teken van
dood of leven, van afscheid wordt:
die trek om de mond, dat stemmetje,
die ogen, dat stotterend vragen.

Toen Jezus van Nazaret
van de wereld afscheid nam,
heeft hij met zijn vrienden
intens gesproken over
wat hem heilig is, wie hem bezielt . . .

Heeft hij in het brood van harte
't leven gedeeld met die bij hem waren;
heeft hij hen zijn beker overgedragen
en Gods belofte te doen gegeven.
Zijn testament voor eens, voorgoed.

Lied.

*t.: Peer Verhoeven
m.: Willem Vogel*

K.: Bloemen, mensen
ze komen en gaan,
blijven kort, blijven lang;
ze hebben hun tooi, hun eigen trots.

A.: **Maar één is het leven
uit een bron geboren
van één adem bezielt
als één brood gedeeld.**

K.: Dieren, mensen
ze kruipen en lopen,
rennen voor hun leven en leggen
zich tenslotte moe gestreden neer.

A.: **Maar één is het leven
uit een bron geboren**

**van één adem beziel
als één brood gedeeld.**

K.: Vogels, mensen
ze praten en zingen,
ze lokken en krijsen tot ze
mettertijd allen verstillen.

A.: **Maar één is het leven
uit een bron geboren
van één adem beziel
als één brood gedeeld.**

VOORBEREIDING

Lucas 22

Het ging Pasen worden. De stad was druk; de mensen nerveus. Jezus trok zich 's avonds terug op de Olijfberg buiten de stad, want hij werd geschaduwd. Priesters en oudsten wachtten op een geschikt moment om hem uit de weg te ruimen. Maar ze waren beducht voor het volk, dat van hem hield. Jezus, tot voorzichtigheid gedwongen, stuurde er twee met een vage opdracht op uit, om het paasmaal voor te bereiden: 'In de stad loopt een man met 'n kruik water. Volg hem waar hij binnen gaat en zeg de huisbaas: De meester zoekt 'n plaats voor het paasmaal. Hij wijst je 'n afgelegen plek, 'n zaal in de nok. Maak daar alles klaar.'

*Brood en Beker, een kaars
en een bloem aangedragen*

Lied. Hij breekt het brood *t.: H. Jongerius
m.: V. Novello*

HET EVANGELIE

vanuit
Lucas 22,15-27

Hij ging met zijn vrienden aan tafel en zei: 'Ik heb er erg naar uitgezien dit paasmaal met jullie te eten, want ik ga sterven.' Dit was Petrus te machtig: 'Dat zal jou niet gebeuren' beet hij Jezus toe. Maar die wees hem terecht: 'Ga weg, satan. Want een mens gaat heen zoals bepaald is.' Toen brak hij het brood en at het met hen. Hij nam zijn beker en droeg die over aan die hem gingen overleven. Er ontstond paniek onder hen, want ze wisten niet hoe het nu verder moest en wie van hen het voortouw zou nemen.

Hij zei alleen maar: 'Koningen en machthebbers knechten het volk en laten zich desondanks als weldoeners eren. Zo mag het bij jullie niet zijn. De hoogste onder jullie moet als de minste zijn; de leider bediende. Wie is de belangrijkste: de tafelheer of de gediensstige? De heer natuurlijk. Ik ben in jullie midden de gediensstige.'

ORGEL

*het brood breken
en de beker vullen*

GEBED AAN TAFEL

K.: Zijn laatste avond onder ons *t. P. Verhoeven*
heeft Hij de beker, Gods belofte - *Perry*
zijn bloedeigen leven aan ons nagelaten:
'Van de wijn drink ik niet meer
totdat in recht en liefde, licht en glorie -
Gods wereld is voltooid.

A.: **Mijn God ik zoek naar U
alwat ik ben is dorst naar U
Gij ziel van alle leven.**

*Voorwaar, ik zeg u:
een herder is vertrouwd
met zijn schapen en zij met hem.
Ik heb een vader die mij,
zoals ik jullie, als een herder trouw is.*

*Ik ben de goede herder.
Ik geef mijn leven voor mijn schapen.
Niemand neemt mij het leven af;
ik geef het uit mezelf. -*

*Ik ben de wijnstok,
mijn vader de wijngaardenier.
Elke rank aan mij die vrucht draagt,
koestert hij om nog meer vrucht.
Blijf met mij zoals ik met jullie.*

*Dit is mijn gebod:
hou van elkaar zoals ik van jullie hou.
Geen groter liefde dan
zijn leven geven voor de ander.*

K.: Als brood gebroken is Hij opgegaan,
van liefde gestorven, heeft in het graf
zijn einde niet, maar in U mijn God -
zijn voltooiing gevonden.

A.: **Mijn God ik zoek naar U
alwat ik ben is dorst naar U
Gij ziel van alle leven.**

*Hij sloeg zijn ogen op en zei:
Vader, mijn uur is gekomen.
Uw woord is gesproken, uw weg gegaan;
uw naam is genoemd, de mensen bekend.
Ontvang mij zoals een vader zijn zoon.*

*Die U mij hebt toevertrouwd,
ik smee U Vader, bewaar en spaar ze.
Ik doe een beroep op U, Vader:
laat ze één zijn met elkaar
zoals ik met U, Gij met mij.*

*Hij nam brood, zegende, brak het
en zei: 'Dit ben ik en ik verzeker je
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis.
Neem en eet.'*

*Hij zegende de beker en zei:
'Neem deze van mij over
en geef hem door;
want ik drink er pas weer van
wanneer alles zal zijn voltooid.
Doe wat ik heb gedaan;
maak waar waarnaar je uitzielt
en je voor vast is toegezegd.'*

K.: Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons
zij zijn Hem trouw - tot alles is volbracht.

A.: **Mijn God ik zoek naar U
alwat ik ben is dorst naar U
Gij ziel van alle leven.**

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

Ter stille overweging

*Moed heeft alles te maken
met je kijk op dat kleine stukje leven,
dat je eigen bestaan is
heel even tussen wieg en graf;
zo kwetsbaar en kort.*

*Als je zuiver ziet en
je hart bevrijdt van de vele 'zuchten'
- hebzucht, zelfzucht, geldzucht, genotzucht -
dan klaart je leven helder op.*

*Je gaat positief kijken
en weer licht zien.
(naar Phil Bosmans)*

ONZE VADER

Gezongen

ZIJN UUR

Toen zij samen gezongen,
het brood gebroken en
de beker gedronken hadden,
is hij naar buiten gegaan -
zijn vrienden om zich heen . . .
bereid als ze waren hun profeet en
toekomstdroom tegen zichzelf en
alle machten in bescherming te nemen -
zo nodig met geweld,
dat wapen van de onmacht.
Maar hij zei: 'Zwaarden weg;
wie er naar grijpt komt er door om.'
Hij is naar buiten gegaan
en zijn vrienden
- Petrus deed het woord -
verzekerden, hem nooit of te nimmer
in de steek te laten.
Maar hij: 'Nog voor de haan kraait
en we een dag verder zijn,
wordt de herder geslagen en
raken de schapen verstrooid -
wordt de wijnstok geknakt
en vallen de ranken af.
Wees elkaar straks tot steun.'

Hij ging naar buiten,
viel op de knieën en was bang.
Bedroefd en teleurgesteld als ze waren,
lieten zijn vrienden hem gaan en sliepen.
Het was zijn uur, Hij vocht het uit -
niet met zwaarden, niet met mensen,
maar met zichzelf.

Totdat hij kon zeggen:
Vader, Uw wil geschiede.

Lied.

Intussen

ALTAAR ONTBLOTING

*Alles wordt
van tafel genomen;
alleen de beker blijft
dichtbij het kruis*

Het witte kleed

*van het kruis genomen
en kaarsen
bij het kruis ontstoken*

*De beker gedronken
omgelegd*

GEDACHTENIS

Naar wie je bent geweest
is de wereld nog steeds op zoek.
Zoveel eeuwen zijn er over heen gegaan;
zoveel belangen hebben er gespeeld.

Met hart en ziel wordt naar je getast;
onder steen en staatsie ben je bedolven.
Oprecht en eerlijk word je gevolgd;
betweterig is met je gehaffeld.

Voor de een was je een godslasteraar,
voor de ander Gods zoon.
Het volk zag je als een weldaad;
hogerhand noemde je volksverlakker.

Er waren er die in jou
van kindsbeen af een belofte zagen
en ook dat het botsen zou;
dat je je hoofd ging stoten.

Je vader was timmerman in Nazaret
en zat in het verzet wordt gezegd.
Hij is je vroeg ontvallen;
je hebt hem niet echt gekend.

Je moeder stond er alleen voor.
Op jou, haar eerstgeborene, had ze
al haar hoop gevestigd en ze wilde je
het lot van haar man besparen.

Maar tot ontzetting verliet je
huis en haard, have en goed.
Dat is jezelf blijkbaar
ook niet gemakkelijk gevallen.

Want alsof je jezelf wilde overtuigen,
zei je telkens weer en bleef je herhalen:
'Wie huis en thuis stelt boven Vaders wil,
die past Hem en mij niet.'

Je liet je niet bepraten
en deed omwille van je geweten
afstand van alles en iedereen. Je had
niet eens een steen om op te rusten

In Nazaret, het stadje van je jeugd,
kon je later niet meer komen.
Ze vonden je een ijdelruit, zonderling;
ze bekogelden je met stenen.

Je week uit naar het noorden,
waar je bij het meer vissers trof
die wel iets in je zagen en hoopten
dat je met hen de wapens wilde opnemen.

Maar gewapenderhand
was voor jou dodemanshand.
Jou ging het om Gods wil,
om 't oprechte geloof van de vaderen.

Niet macht, maar gerechtigheid;
niet kroon en troon, maar gediensstige.

Ze hebben je niet begrepen
en uiteindelijk in de steek gelaten.

Lied.**Koor**

Stabat mater dolorosa
juxta crucem lacrimosa
dum pendebat filius

Een bedroefde moeder
in tranen naast het kruis
waaraan haar zoon hangt

VOORBEDE

Die
eigen belang en gelijk niet zoeken;
tijd en talent om-niet inzetten;
in hun beroep een roeping beleven -

die
om hun medemens alles veil hebben
alle schepen achter zich verbranden
en louter op vertrouwen koersen -

die
hun geweten niet sussen
zich de mond niet laten snoeren,
macht en majesteit trotseren.

Bid, dat ze staande blijven
de wereld niet ontvallen.

Lied.

*t.: Yvonne van Emmerik
m.: H.L.Hassler*

Hoe eenzaam en verlaten; (1c)

GEDACHTENIS

Je was een bloem,
op z'n mooist in 't wild;
een vrije vogel, op vleugels gedragen;
een ziener, een doener, Gods man.

Je wilde niet doorgaan voor
zedemeester of wetgeleerde;
je was een verteller en sprak
met het hart op de tong.

Van bomen en bloemen,
wind en wolk las je het leven af.
In kinderogen zag je de hemel;
in mensen niet-in-tel sprak Vader je aan.

Je ging met wie niemand wilde,
kwam waar geen mens zich waagde.
Je mocht gezien worden met mensen
beklad en door het slijk gehaald.

Wie ontredderd de moed verloren
wees je op de bomen in het veld:
hun twijgen worden zacht, botten uit;
lente, nieuw leven staat voor de deur.

Je hielp lammen overeind,
bracht melaatsen terug in de kring.
Zieken praatte je de straffende
vinger Gods uit het hoofd.

Wonderlijk wat je deed;
maar het is je door wet en weet
niet in dank afgenomen.
'Staatsgevaarlijk, godslasterlijk' vonden ze.

Je kwam in de stad waar
wet en waarheid naar eigen hand
worden gezet en godsvrucht glimt
van opsmuk en kleurloos vernis.

Je schrobde de tempel schoon
en veegde priesters de mantel uit.
Dat kon niet goed blijven gaan;
macht en pompa slikken dit niet.

Ze zijn je gaan schaduwen,
wachtten op het gunstige moment
om je op te pakken, te ruimen
en je naam voor altijd te doen vergeten.

Lied.

Koor

Cujus animam gementem
contristatam et dolentem
pertransivit gladius.

Haar zielsbedroefde
hart werd met 'n zwaard
doorboord

VOORBEDE

Die
met alles en allen eerbiedig omgaan
bekommerd zijn om milieu en natuur,
bedacht op Wie is in alwat bestaat -

die
kind, ziek en zwak voorrang geven,
vluchteling en vreemde welkom heten,
hartelijk omgaan met die niet weten.

die
bouwen aan een samenleving
met hart en oog voor elkaar
voor heerlijk eerlijk, echt en oprecht.

Bid dat zij staande blijven.

Lied. Hoe eenzaam en verlaten; (1c)

GEDACHTENIS

Soms wilde je alleen zijn
om tot jezelf te komen.
Je ging de woestijn in om
in de leegte jezelf te vinden.

Soms zocht je het weidse strand
om even weg van alle rumoer
naar de stilte te luisteren
en je Vader te raadplegen.

Soms ging je een berg op
om je hoop en visioen te koesteren
zicht te krijgen op Gods belofte
en jouw weg en aandeel daarin.

Soms ging je het water op
en voelde bij het gieren van de wind
en het klotsen van de golven
hoe kwetsbaar mensen zijn.

Je hebt afscheid genomen,
je testament geopend: Ik deel
met jullie het leven waarvan Liefde
het hart is, in Wie alles wordt voltooid.

Je hebt je beker zoet en zuur
overgedragen aan die blijven

en hen daarmee opgedragen
Gods belofte waar te maken.

In de Hof van Olijven
heb je er om geschreeuwd
dat de beker van het lijden
aan je voorbij mocht gaan.

Aan het kruis kon je
tenslotte in overgave bidden:
'Vader, in Uw handen
leg ik mijn leven neer.'

Tot meer is een mens niet in staat.
Je hebt ervoor moeten vechten
maar voelde je toen gedragen
geborgen in die Leeft.

Vanaf toen weet de wereld
dat Liefde het hart van alles is
en dat wie vanuit liefde leeft,
getuigt van die God en Goed is.

Lied.

Koor

Quis est homo qui non
fleret matrem Christi
si videret in tanto supplicio

Wie wordt 't niet te veel
bij het zien van Jezus'
moeder zo ontgaan

VOORBEDE

Die
pijn hebben, gekwetst zijn
naar ziel of lichaam - pijn die
komt en gaat, duurt en blijft -

Die
met zichzelf overhoop liggen
op elkaar uitgekeken
eenzaam alle gezelschap schuwen -

Die
wereldwijd honger en dorst bestrijden,
voor recht en vrede hun leven riskeren,
een weg naar de toekomst banen -

Die
brood en beker met ons deelden
en ons in de dood zijn voorgegaan.

Lied. Hoe eenzaam en verlaten; (1c)

*Een paars kleed
over het kruis gehangen*

Ter stille overweging

Moed is een wonderlijke kracht.

*In alle omstandigheden, in elke situatie
moed houden en anderen moed geven . . .
meer kan een mens niet doen.*

*Moed trekt je overal doorheen
en laat je achter de wolken
de zon zien schijnen.
(naar Phil Bosmans)*

SLOTGEBED

Gezongen

Lied aan het licht *t.: H. Oosterhuis*
m.: A. Oomen

BESLUIT

Woord

Niemand heeft groter liefde
dan zij die voor anderen
zelfs hun leven overhebben.
Wie zo liefhebben zijn in het licht.

Johannes 15,13;
1 Johannes 2,10

EEN GROET

Lied en
gebaar

Allen groeten
het kruis
en verlaten
de kerk

Lied.

Min de stilte in uw wezen,
t.: C.S.Adema van Scheltema
m.: W. Vogel